

дәстүрлермен, эстетикалық ләззаттарымен танысып, халықтың рухани мұрасы деп аталатын нәрсені сіңіреді, онсыз толыққанды тұлғаны қалыптастыру мүмкін емес. Балаларды сөздерді, жұмбақтарды, мақал-мәтелдермен, ертегілермен, әндермен таныстырамыз, осылайша біз оларды әмбебап моральдық құндылықтармен байланыстырамыз, этномәдени сана негізін қалыптастырамыз.

Мемлекетінің болашағы негізінен саяси және азаматтық институттардың, аумақтық тұтастықтың, халықтың әлеуметтік ынталандыруының, экономикалық реформалардың табыстылығы, саяси ұлттың қалыптасуының жалпы қарқынынан анықталады. Жастарды туып өскен елін, жерін сүйеу ұлттық рухта тәрбиелеу деген жеткіншектердің бойына қазақ халқының дүниежүзілік мәні бар тарихи жеңісін, салт-дәстүрімізді ерекшеліктерін, халықтар достығының саяси әдісін, өскелең күшін халықаралық ынтымақтастық деңгейде қазақ ұлтының ұстанымдық қағидаларын түсініп, бойға сіңіре біл, ұғындыра біл деген сөз.

Туған халқымыздың өткен тарихына көз жібертсек, Отансүйгіштіктің керемет үлгілерін көреміз. Бүгінгі күні егеменді ел болып, қазақ деген ұлт болып отыруымыздың өзі – ата-бабаларымыздың теңдесі жоқ ерлігінің арқасы. Тарихи мәліметтерден байқағанымыздай, жоңғар шапқыншылығы кезін, одан бертіндегі ұлт-азаттық көтерілісін алып қарасақ, батырларымыздың ешқайсысы кеңес дәуіріндегідей жүйелі патриотизмге тәрбиелеудің тезіне салынбаған. Бірақ елін, жерін, Отанын қорғауда жанын, тәнін, аяп қалмаған. Өсіп келе жатқан жас буындардың бойына Отансүйгіштік сезімінің қалыптасуына отбасындағы тәрбиенің ықпалын елемей қоюға болмайды. Бұл ретте қазақ халқының батыр ұлы Б.Момышұлының «Бұл менің ошағым – Отанның ошағы, Отан болмаса, ошағым да, үйімде болмас еді, менің үйім де, ошағым да Отандыкі» деген сөзін келіні Зейнеп Ахметова отбасы тәрбиесіне қатысты айтып өткен. Ендеше өсіп келе жатқан ұрпақты тәрбиелеу өзекті мәселе болып табылады. Ұлттық тәрбиеге бұл әрбір адамның қоғам алдындағы парызы.

Әдебиеттер:

1. Бекмағамбетов А.Ж., Әбдікәрімұлы Б. Өлкетану құндылықтары арқылы оқушыларға патриоттық тәрбие беру мүмкіндіктері // Еуразия гуманитарлық институтының хабаршысы. – 2007. №1. – Б. 134-140.
2. Есім Ғарифолла. Ұлттық өркениет және мәдени бағдар // Қазақстан: сындарлы жылдар және ғаламдық мәселелер. – Аматы: Қазақ университеті, 2003. – 305 б.
3. Бурбаев Т. Ұлт мәдениеті. Астана: Елорда, 2001. – 248 б.

Қуанғали Д.Қ., Глеуберлинова Э.Б.
Академик Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті

БАСТАУЫШ СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫН ОҚЫТУДА BILIMLAND ПЛАТФОРМАСЫН ҚОЛДАНУ МҮМКІНДІКТЕРІ

Аннотация. Бұл мақалада Қазақстанның білім беру жүйесіндегі оқытудың ең танымал онлайн-платформасы – BilimLand цифрлық білім беру экожүйесі қарастырылған. Платформаны цифрлық білім беру ресурсы ретінде қолдана отырып, мүмкіндіктерін айқындап, артықшылықтары мен кемшілік тұстарын факт бойынша дәйектендіреді. Заманауи цифрлық оқыту технологияларының мәні мен мүмкіндігін жақсырақ түсіну үшін медиа платформаның типтік құрылымы мен мазмұнын қарастыру ұсынылады.

Кілт сөздер: қашықтықтан оқыту, онлайн оқыту, BilimLand білім беру платформасы, байланыс арналары, цифрлық білім беру ресурстары.

Қашықтықтан оқыту технологиялары мектепте оқытудың жаңа формалары мен мүмкіндіктерін табуға көмек береді. Бірнеше жыл бұрын қашықтықтан оқыту мүмкін деп ешкім болжай алмады. Қазіргі уақытта қашықтықтан оқыту білім беруді жаңғыртуда үлкен рөл атқарады.

Бірақ бастауыш мектеп туралы айтатын болсақ, кейбіреулер балалардың жасына байланысты қашықтықтан оқыту бастапқы буында мүмкін емес деп дауласуы мүмкін. Бірақ бұл сұрақты екінші жағынан қарастыра отырып, оқытудың инновациялық тәсілі білім беру процесін әртараптандыратының және оқушыларға қосымша дағдылар беретінін дәлелдеуге болады. Қашықтықтан білім беру технологиялары – деп негізінен ақпараттық және телекоммуникациялық технологияларды қолдану арқылы жүзеге асырылатын білім беру технологиялары түсініледі.

Қашықтықтан оқыту білім беру технологияларын пайдалана отырып, АКТ құралдарын іске асыру жағдайында жүзеге асырылатын оқу процесіне тән барлық компоненттерді (мақсаттар, мазмұн, әдістер, ұйымдастырушылық нысандар, оқыту құралдары) көрсететін мұғалім мен оқушылар арасындағы, сондай-ақ олардың арасындағы және ақпараттық ресурстың интерактивті көзі арасындағы интерактивті өзара іс-қимыл түрі ретінде қарастырылады.

Қашықтықтан оқытудың басқа формалардан ерекшелендіретін және оның жаңашылдығы мен өзектілігін көрсететін бірқатар ерекше сипаттамаларға ие:

- ✓ процестің негізгі бөлігі мұғалім мен оқушының тікелей өзара әрекеттесуін қажет етпейді;
- ✓ электрондық құралдар басым;
- ✓ интерактивті өзара әрекеттесу эпизодтық емес, тұрақты болып табылады;
- ✓ жұмыстың өнімділігі үшін ең үлкен жауапкершілік оқушылардың мотивация, өзін-өзі бақылау және жауапкершілік деңгейіне жүктеледі.

BilimLand (оқыту білім беру платформасы) - цифрлық мектепте білім беру саласындағы көшбасшы. Мектепте сабақ өткізуге шектеулер қолдану кезеңінде және қашықтықтан оқытуды ұйымдастыру қажеттілігі, BilimLand өнімдер мен қызметтерді жедел бейімдеді, сонымен қатар мұғалімдер мен мектеп директорларын, балалар мен олардың ата-аналарын қолдайтын арнайы жобаларды іске қосты. «BilimLand» бастауыш мектептің барлық пәндері бойынша интерактивті жаттығулар, орта және орта мектептерге арналған көптеген курстар әзірленді. Оқушы бір күнде орындай алатын тапсырмалар саны нормаларымен реттеледі, егер қате орындалса, оқушы оны дұрыс орындауды үйренгенге дейін көбірек тапсырмалар алады. Қазір сайтта платформаны және басқа құралдарды пайдаланып мектепте қашықтықтан оқытуды қалай ұйымдастыруға болатындығы туралы нұсқаулық жарияланды.

BilimLand цифрлық білім беру экожүйесі – бұл платформа мұғалімге, оқушыға және ата-анаға цифрлық көмекші болып табылады.

Мақсаты– әр баланың қабілеті мен мүмкіндігін ескере отырып, оның сапалы білім алуына жағдай жасау.

Платформаның өзегі: қызықты анимация және видео, симуляторлар мен алуан түрлі интерактивті тапсырмалар мен цифрлық сабақтардың мол қоры. Бұл жүйе оқу процесі мен мазмұнды әр оқушыға бейімдей алады.

Платформа мазмұны: мемлекеттік стандартпен жаңартылған оқу бағдарламасына сәйкес жасалған қазақ, орыс және ағылшын тілдеріндегі қазақстандық және озық халықаралық тәжірибенің синтезі болып табылады.

Жүйенің негізгі бөлігіне тоқталып өтейін. Назарбаев зияткерлік мектептерімен бірлесе әзірленген онлайн мектеп модулі. Онлайн мектептің мазмұны Назарбаев зияткерлік мектептерінің үздік мұғалімдері әзірлеген 24 600 цифрлық сабақтан және 500 мыңнан аса тапсырмадан тұрады. Цифрлық білім беру контенті 1-11 сынып бағдарламасындағы 37 пәннің барлық тақырыбын қамтиды. Қазіргі уақытта платформада 2 млн 900 мың қолданушы тіркелген. Олардың 300 мыңы мұғалімдер. 2020-2021 оқу жылында платформада 350 млн-нан астам онлайн сабақ өткізіліп, 2,5 млрд тапсырма мен жаттығу орындалды. Платформа мұғалімнің күнделікті жұмысының көп бөлігін автоматтандыру арқылы оқу процесін жеңілдетіп шығармашылыққа және әр баламен жеке жұмысқа тең мүмкіндік береді. Платформа аясында мұғалім дайын сабақ жоспарларына қол жеткізеді. Үй тапсырмаларын автоматтандырады, оқу жоспарлары мен сабақ кестесін оңай жасақтап, арнаулы конструктордың көмегімен өз материалдарын әзірлей алады. Сондай-ақ бірінғай экожүйе шеңберінде мұғалімдерге біліктілікті арттыру курстары мен кәсіби дамуға септік ететін ұстаздар қауымдастығы ашылды. Ал оқушылар өздерінің жетістіктерін бақылап, оқу нәтижелері үшін бонустар мен сыйлықтар алуға мүмкіндік беретін имифкация жүйесіне қосылады.

Жаңа оқу жылынан бастап онлайн мектеп платформасында оқушының үлгерімін көруге болатын ата-аналар профилі пайда болды. Ата-анасы баланың оқу үлгерімін ғана емес, оның қайда екендігі және оның қауіпсіздігі туралы жедел хабарландыру алады. ҚазақТелеком компаниясымен бірлесе отырып BilimLand сапалы білім мазмұнын Қазақстанның ең шалғай елді-мекендеріне жеткізді. Осындай әріптестіктің арқасында мектептер жоғары жылдамдықтағы интернетке білім берудің үздік мазмұны мен оқу процестерін автоматтандыру қызметтерін ортақ пайдалана алады.

BilimLand мектепте оқылатын пәндермен қатар Microsoft, Apple, Adobe және қазіргі жұмыс пен өмірге қажетті басқада танымал құралдарды қолдана білуге, 21 ғасырдың дизайн ойлау, цифрлық маркетинг, қаржылық сауаттылық, эмоционалды интеллект сияқты маңызды дағдыларды дамытуға мүмкіндік береді. Сонымен қатар экожүйе онлайн репетиторлық жүйені электронды және аудио-кітаптардың ең ірі коллекциясы бар онлайн кітапхананы мектеп өмірін автоматтандыру

функцияларын Қазақстандық және халықаралық тестілерге дайындық жүйесін, сондай-ақ мектепке дейінгі білім беру платформасын қамтиды.

BilimLand- цифрлық білім беру саласындағы Орталық Азиядағы ең ірі қызметке айналуы көздейді. Платформа Ташкент қаласының мектептерінде сынықтан сәтті өтті. Қазіргі уақытта Өзбекстанның барлық мектептеріне BilimLand экожүйесін енгізу үшін контент өзбек тіліне аударылуда. BilimLand – баршаға қолжетімді сапалы білім.

Мүмкіндіктері:

✓ Әр оқушыға жеке көзқарас (жүйе оқушымен диалог құрып, оның іс-әрекетіне жауап береді; дұрыс шешім қабылданған жағдайда оны мақтайды және жаңа тапсырма ұсынады, ал қате болған жағдайда оған дұрыс шешім қабылдауға көмектесетін нақтылау сұрақтарын қояды);

✓ Оқыту ойын түрінде өтеді;

✓ Оқу бағдарламасына сәйкес кәсіби әдіскерлер әзірлеген бастауыш мектеп математикасының барлық тақырыптары бойынша 700-ден астам тапсырма бар;

✓ Әр оқушының немесе бүкіл сыныптың жетістіктерін бақылау;

✓ Платформаны планшеттерде, компьютерлерде немесе сыныптағы интерактивті тақтада пайдалану;

✓ Бүкіл сынып үшін немесе әр оқушы үшін жеке үй тапсырмасын қалыптастыру.

Қашықтықтан оқыту күн сайын танымал бола бастады, бірақ бұл жақсы және жаман ба? Оқытудың осы түрінің негізгі артықшылықтары мен кемшіліктерін қарастырамын.

Қашықтықтан білім берудің артықшылықтарына мыналар жатады:

➤ Жеке қарқынмен оқыту-оқу жылдамдығын оқушының өзі оның жеке жағдайлары мен қажеттіліктеріне қарай белгілейді.

➤ Еркіндік пен икемділік-оқушы сабақтың уақытын, орнын және ұзақтығын өз бетінше жоспарлай алады.

➤ Ұтқырлық-оқытушы мен білім алушы арасындағы кері байланысты тиімді іске асыру оқу процесінің табыстылығының негізгі талаптары мен негіздерінің бірі болып табылады.

➤ Технологиялылық - білім беру процесінде ақпараттық және телекоммуникациялық технологиялардың жаңа жетістіктерін пайдалану.

➤ Әлеуметтік теңдік-тұрғылықты жеріне, денсаулық жағдайына, элитизміне және білім алушының материалдық қамтамасыз етілуіне қарамастан білім алудың тең мүмкіндіктері.

➤ Бағдарламаларды әзірлеу-оқу бағдарламалары мен курстары жақсы дамыған.

➤ Шығармашылық-білім алушының шығармашылық көрінісі үшін қолайлы жағдайлар.

Бірақ айқын кемшіліктер де бар:

- Білім алушылар мен оқытушы арасында бетпе-бет қарым-қатынастың болмауы. Яғни, жеке көзқарас пен тәрбиеге байланысты барлық сәттер алынып тасталады. Ал жақын жерде білімді эмоционалды түрде бояй алатын адам болмаса, бұл айтарлықтай кемшілік.

- Бірқатар жеке психологиялық жағдайлардың болуы қажеттілігі. Қашықтықтан оқыту үшін қатаң өзін-өзі тәрбиелеу қажет, ал оның нәтижесі оқушының тәуелсіздігі мен санасына тікелей байланысты.

- Ақпарат көздеріне үнемі қол жеткізу қажеттілігі. Жақсы техникалық жабдық қажет: компьютер және интернетке кіру.

- Әдетте, оқушылар практикалық сабақтардың жетіспеушілігін сезінеді.

- Қашықтықтан білім беруде оқытудың негізі тек жазбаша болып табылады. Кейбіреулер үшін өз білімдерін ауызша түрде жеткізе алмау кедергі болуы мүмкін.

- Платформа тегін сабақтардың аз санын ұсынады.

Қашықтықтан оқытудың айқын артықшылығы – жаңа технологияларды жалпы жеделдетіп игеру және оқытушылар мен білім алушылардың функционалдық сауаттылығын айтарлықтай арттыру. Бұл – қазіргі әлемде табысқа жету үшін қажетті маңызды құзыреттердің бірі.

Менің көзқарасым бойынша, мұғаліммен тікелей байланыс және сыныптағы тәжірибе алмасу тіпті ең озық қашықтық технологияларын алмастыра алмайды. Алайда, білім беру процесіне әртүрлі цифрлық ресурстарды сауатты енгізу сабақтарды әлдеқайда қызықты әрі тиімді етуге мүмкіндік береді.

Әдебиеттер:

1. Резак Е. В. Білім беру қызметінде электрондық және қашықтықтан оқытуды жүзеге асыруға арналған цифрлық онлайн-платформаларды салыстырмалы талдау // ТОГУ-СТАРТ: жастардың іргелі және қолданбалы зерттеулері. 2021. – 435-439 б.

2. Edunews.kz: Қазақстанда BilimLand платформасының цифрлық білім беру ресурстары тегін қолжетімді болды <http://edunews.kz/lentnews/1093-azastanda-bilimland-platformasyny-cifrlly-blm-beru-resurstary-tegn-olzhetmd-boldy.html>

3. BILIMLAND.KZ: Мұғалім парақшасы туралы. 2019. <https://bilim-all.kz/article/10541-BILIMLANDKZ-Mugalim-paraqshasy-turaly>

4. Білім беру ұйымдарына электрондық оқыту жүйесін енгізу жағдайында педагогтардың біліктілігін арттыруды ұйымдастыру әдістемесі / Ахметова Г.К., Караев Ж.А., Мухамбетжанова С.Т. // Алматы: АҚ «ҰБАО «Өрлеу», 2013.

5. Қашықтан оқыту технологиясы білім алудың болашағы бар тәсілі <https://bilimdinews.kz/?p=115010>

Марченко К.Е., Сарсекеева Ж.Е.
Карагандинский университет имени академика Е.А.Букетова
Каунева О.А.
КГУ «Гимназия №3» г.Караганды

К ВОПРОСУ О ФОРМИРОВАНИИ ЧИТАТЕЛЬСКОЙ ГРАМОТНОСТИ У МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ

Аннотация. Читательская грамотность является одним из фундаментальных навыков, необходимых для формирования успешной и конкурентоспособной личности в современном обществе. Чтение – это один из самых важных навыков, которым учащиеся должны овладеть в начальных классах.

Ключевые слова: читательская грамотность, читательская самостоятельность, навыки смыслового чтения, читательский интерес.

Казахстанское образование в современных условиях активно стремится войти в мировое образовательное пространство, решая задачу формирования и развития читательской грамотности. В школьном образовании сегодня основное внимание уделяется овладению навыками функционального чтения как основы формирования универсальных учебных действий, в соответствии с требованиями ГОСО РК по начальному образованию: «Содержание языковых предметов направлено на развитие у обучающихся интереса и позитивного отношения к изучению языков через игровую и познавательную деятельность, а также на формирование первоначальных коммуникативных навыков для обмена информацией, на развитие умения работать с текстом как речевым материалом, использовать фразы и выражения из текста в конкретных ситуациях» [1].

Под читательской грамотностью на сегодняшний день мы понимаем способность учащегося анализировать, понимать и оценивать тексты, размышлять над прочитанным, таким образом достигая своих целей и расширяя знания и возможности для участия в общественной жизни.

Формирование навыков чтения в начальной школе предполагает приобретение и развитие таких навыков, как готовность к вдумчивому чтению, умение извлекать из текстов необходимую информацию и быстро ориентироваться в жизненных ситуациях, используя разнообразную текстовую информацию.

В чем заключается читательская грамотность?

По определению PISA, читательская грамотность - способность человека понимать и использовать письменные тексты, размышлять о них и заниматься чтением для того, чтобы достигать своих целей, расширять свои знания и возможности, участвовать в социальной жизни. Состояние чтения школьников - это результат целого комплекса факторов. Во многом ухудшение читательской грамотности обусловлено учебной перегрузкой и снижением мотивации к чтению. Опыт показывает, что внедрение в работу учителей новых методов и подходов к обучению школьников поможет изменить ситуацию к лучшему.

Обозначены общие тенденции, проявившиеся в последнее десятилетие:

1. Повышение уровня грамотности всех групп населения с акцентом на образование школьников и увеличение роли семьи. В рамках этого направления ставятся задачи уменьшения числа слабых читателей - малограмотных, плохо читающих детей и подростков.